

Undvik snöras från tak

Snöraswebben är en ny tjänst som hjälper fastighetsägare att bedöma risken för snöras från tak och ger ett beslutsunderlag för planering av taksnittning. Tjänsten bygger på beräkningar för en mängd olika väderparametrar samt det specifika takets konstruktion.

Foto Per Bredberg

För fastighetsägare är det en utmaning varje år att hålla efter snön på tak för att undvika snöras. Det är dyrt. Och det är säsongsbetonat, vilket gör att det är svårt att hitta arbetskraft.

– Fastighetsägare behöver ett verktyg som gör att de kan arbeta proaktivt, att vara förberedda och boka snöskottning i tid. Med snörastjänsten så får de ett beslutsunderlag och kan avgöra om, och i så fall när, de behöver boka skottning, förklarar Per Forsling, chef för valtningsutvecklingen på bransch-

organisationen Fastighetsägarna Stockholm, och fortsätter:

– Hittills har fastighetsägarna arbetat reaktivt. När det har snöat så försöker de hitta någon som med kort varsel kan skotta taken.

Utvecklandes och verifierades förra vintern

Det är inte enbart vädret som påverkar risken från snöras. Fastighetens konstruktion spelar också in.

Snöraswebben tar hänsyn till ett flertal faktorer såsom taklutning, takbeklädning, snöras skydd, husets isoleringsnorm och om vinden är inredd eller oinredd. Hänsyn tas också till snötäcket djup, om snötäcket påverkats av temperaturomslag, den senaste tidens väder samt inte minst väderprognosen för de kommande fem dygnen. Ur väderprognosen hämtas temperaturutveckling, nederbörds mängd, nederbördstyp samt solinstrålning.

Snöraswebben utvecklades och testades förra vintern.

– Alla minns väl mängden snö som föll förra vintern? Det var ett perfekt år att testa, modifiera och verifiera tjänsten så att den kan lanseras i år, säger Lars-Erik Larsson, produktansvarig SMHI.

Ansvarsfylld uppgift

Fastighetsägare har ett juridiskt ansvar att se till att snö inte rasar ner från tak och orsakar skada.

– Det är ett ansvar som skapar oro bland våra medlemmar, fastighetsägarna, förklarar Per Forsling. Därför ville vi hitta ett sätt att göra det enklare för fastighetsägare att ta ansvar för att hustaken blir skottade i tid.

Resultatet blev Snöraswebben som utvecklats av SMHI på uppdrag av Fastighetsägarna Stockholm i samarbete med de kommunala bostadsbolagen i Stockholm, SBC, Riksbyggen samt HSB. Snöraswebben finns tillgänglig för fastighetsägare via SMHI.

NU FINNS SMHI PÅ FACEBOOK.

www.facebook.se/smhi

MATS ANDERSSON STÖDjer UTVECKLINGEN I BOTSWANA.

Foto Bengt O. Nordlin/SVT

NYA DATABASEN LIFE WATCH SAMLAR IN VÄRLDENS ARTER.

Från osäkerhet till anpassning

De nordiska länderna skiftar alltmer fokus från att diskutera osäkerheter kring klimatförändringar till att diskutera hur man bäst anpassar sig till framtida klimatförändringar. Detta framkom tydligt vid den internationella konferensen "Climate Adaptation in the Nordic Countries: Science, Practice, Policy" som hölls i Stockholm 8-10 november.

Inom Norden finns en stor initiativförmåga på lokal nivå kring klimatanpassning. Ett tydligt budskap som framkom vid konferensen var att ny klimatinformation behöver kopplas till lokala initiativ och den kunskap som återfinns där. Det framkom även att lokala anpassningsprocesser behöver stöd i form av tydliga nationella politiska signaler.

Detta var den första klimatkonferensen på Nordisk nivå. Arrangörer var Stockholm Environment Institute och Mistra-Swecia, ett klimatforskningsprogram som SMHI är programvärd för.

Konferensen drog 200 deltagare, som arbetar med både vetenskapliga och praktiska frågor kring klimatrelaterade risker, sårbarhet och klimatanpassning i Norden.

Har Nordsjön god miljöstatus?

Sverige, Norge, Danmark och Tyskland samarbetar nu för att beskriva den marina miljön i Nordsjön. Dessutom ska dessa länder enas om en gemensam definition kring "god miljöstatus".

Målet med EU:s ramdirektiv om en Marin strategi är att alla EU-länder ska hantera sina marina resurser på ett hållbart och kosteffektivt sätt. Länderna har till juli 2012 på sig att beskriva nuvarande status på sina marina miljöer samt hitta en gemensam definition på vad "god miljöstatus" innebär.

Norge, Danmark, Tyskland och Sverige arbetar därför nu gemensamt i projektet Harmony för att uppfylla detta steg för den marina miljön i Nordsjön.

Naturvårdsverket ansvarar för Sveriges del i projektet, där SMHI kommer att koordinera arbetet med övergödningsbedömningar.

Alla svenska arter samlas på webben

LifeWatch samlar all data om jordens olika arter i en enda portal.

Tanken med portalen LifeWatch är att man enkelt ska kunna hitta viktiga fakta om jordens arter. Databasen ska ge tillgång till de miljödata som behövs för att analysera och förutsäga arternas framtida utbredning samt ge forskare unika möjligheter att undersöka hur biologisk mångfald och miljö hänger samman.

LifeWatch är ett EU-projekt där den svenska delen av projektet är den första som påbörjas. SMHI bygger upp informations-systemet för mikroalger, främst växtplankton, samt bidrar med marinbiologiska data och marina klimatdata.

Nytt projekt för marina miljön i Kattegatt och Skagerrak

SMHI är en av parterna från Sverige, Norge och Danmark som möts i det stora EU-projektet "Hav möter land". Arbetet syftar till att ge en bättre förvaltning av de marina naturresurserna i Kattegatt och Skagerrak.

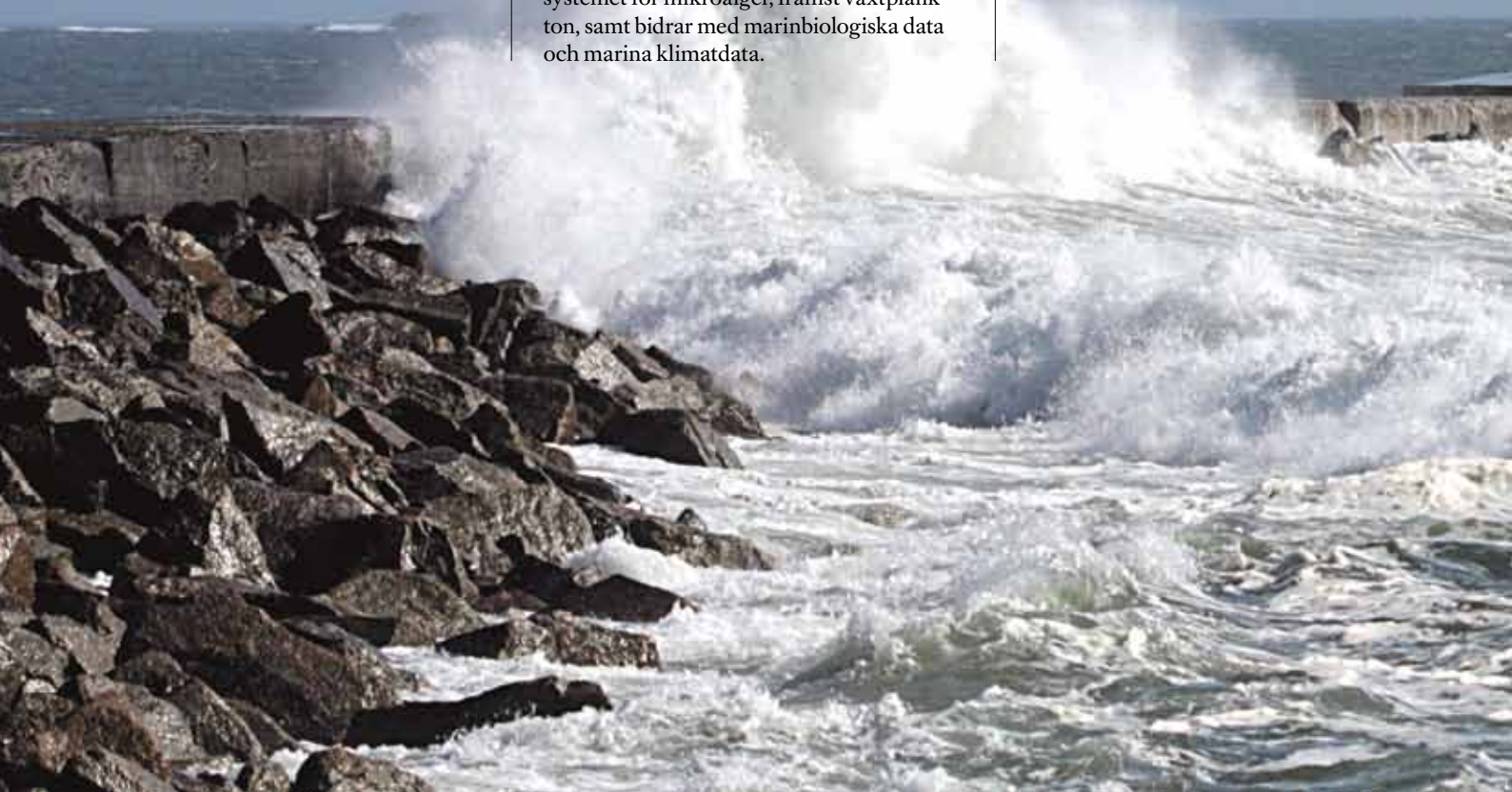
Samarbetsprojektet "Hav möter land" ska arbeta för en långsiktigt hållbar förvaltning av havs- och kustområdena i Kattegatt och Skagerrak.

– Projektet kommer att förmedla kunskap om klimatförändringarnas påverkan i området, till nytta för andra myndigheters planeringsarbete. Ett annat viktigt syfte är att skapa debatt och uppmärksamma olika problemställningar, säger Karin Borenäs, forskare i oceanografi och projektledare inom SMHI.

Projektet fokuserar på klimat, vattenförvaltning och samhällsplanering.

SMHI:s roll i projektet är att utvidga befintliga scenarieverktyg och beräkningsmodeller för havsmiljö och klimat till att gälla de aktuella havs- och kustområdena. Utöver det kommer SMHI att bidra med information och expertkunskap. Det blir också investeringar i nya bojsystem som ska utföra kontinuerliga mätprogram.

Det EU-finansierade projektet koordineras av Länsstyrelsen i Västra Götalands län och kommer att bedrivas under tre år framöver med ett flertal partners, förutom SMHI exempelvis kommuner, universitet och länsstyrelser i Sverige, Norge och Danmark.

TV-prognoser i Botswana

Vädret i Botswana präglas av hetta och häftiga skyfall. Under de senaste fyra åren har SMHI engagerats för att stödja utvecklingen av Botswanas meteorologiska institut. Snart reser Mats Andersson dit för att arbeta med TV-presentationerna.

Sedan 2006 har SMHI arbetat i ett projekt som syftar till att hjälpa Botswanas meteorologiska institut att utveckla den operativa verksamheten. Projektet innebär kompetensöverföring inom allt från insamling och tolkning av observations- och beräkningsresultat till produktion av färdiga produkter i form av exempelvis kartor, texter och presentation för TV och radio.

– Genom ett nära samarbete har vi åstadkommit ett antal förbättringar i Botswana och SMHIs medarbetare med olika expertkompetenser har varit nere i Botswana ungefär 20 gånger om året. Snart åker prognosmeteorologer ner för att fortsätta tidigare satsningar på prognosrutiner för flygväder och presentation av TV-meteorologi, berättar projektledare Phil Graham, SMHI.

Att presentera väder på TV

En av dem som reser ner är Mats Andersson, som arbetar både på SMHI och SVT. Till skillnad mot i Sverige, där TV-stationer har egna meteorologer anställda, så är det meteorologer från Botswanas meteorologiska institut som presenterar vädret även i TV.

Mats har redan varit i Botswana två gånger. Då har han arbetat med presentationsteknik – var står man, hur pekar man, hur pratar man osv samt varit med och utökat prognostyperna från enbart endygnsprognoser till flerdygnsprognoser samt lagt till världsvädret.

Teamwork

Detta blir Mats tredje besök. Han åker tillsammans med Bo Elis Magnusson, SMHI, som är teknisk expert på systemet för TV-presentation i Botswana, samma som man använder på SVT.

– Jag och Elis kommer att jobba som ett team för att stödja arbetet med att ta fram storyboards, berättar Mats och förklarar att en storyboard kan liknas vid en innehållsförteckning.

– Nu är vårt mål att skapa en vecka där man varvar TV-presentationerna med olika många dygnsprognoser, världsväder samt statistik.

Att ha med statistik i TV-presentationerna blir en nyhet. Anna Johnell från SMHI har tidigare arbetat med att förbättra observationsdatabaserna och Lennart Wern, också från SMHI, har tidigare utbildat kollegorna i Botswana att ta fram statistik, exempelvis max- och mintemperatur eller nederbörds mängd. Dessa kunskaper kommer nu till direkt användning.

– Detta är i sanning ett teamwork, både med kollegor från SMHI och med kollegor från Botswana, förklarar Mats. Jag är så tacksam att få delta i detta projekt. Jag hade aldrig varit i Afrika tidigare, och jag har lärt mig så enormt mycket – om Afrika, internationella relationer och inte minst: om mitt yrke.

SMHI stödjer utvecklingen av Botswanas meteorologiska institut. Projektledare Phil Graham diskuterar aktuell prognos under sin senaste vistelse i Botswana (ovan).

Projektet har nu fokus på prognosmeteorologi, varför Mats Andersson, med erfarenheter från SVT, deltar (nedan).

Foto Bengt O'Nordin/SVT

Internationell samordning av miljödata

Nu har världens länder tagit ett viktigt steg för att kunna dela miljödata. En deklaration har antagits som betonar vikten av att samordna de globala system som samlar in och bearbetar data från jordobservationer.

Det behövs både långsiktig och kontinuerlig observation av jorden för att öka kunskapen om gränsöverskridande miljöproblem som exempelvis klimatförändringar, minskad biologisk mångfald och sämre hälsa. Därför finns ett behov av att data kring detta är internationellt samordnat.

– I Sverige tror vi på att samarbeta om att samla in och dela viktiga data om jordens miljö, inte minst när det gäller att få bättre kunskap om klimatförändringar och dess effekter, säger Lena Häll Eriksson, general-

direktör SMHI, som ledde den svenska delegationen vid GEO-toppmötet i Peking 2-5 november.

2003 bildades Group on Earth Observations, GEO. Antalet medlemmar uppgår idag till 85 nationer, EU samt 61 internationella organisationer. I deklarationen som undertecknades vid toppmötet betonar man att den globala samordningen av olika jordobservationssystem är viktig bland annat för att genomföra internationella miljöavtal.

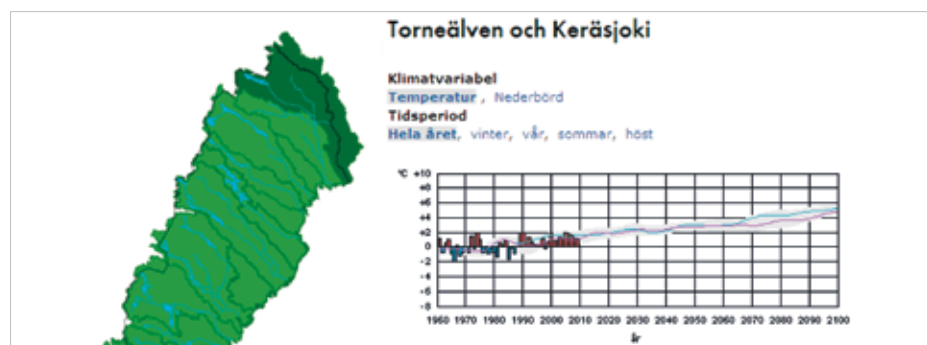

Thomas Klein, GEO/GEOSS-ansvarig SMHI och Lena Häll Eriksson, Generaldirektör SMHI, deltog i GEO-toppmötet i Peking.

Klimatinformation för avrinningsområden

SMHIs analyser av det svenska klimatets utveckling i framtiden, och hur det har förändrats de senaste åren, finns nu uppdelad efter landets huvudavrinningsområden. Klimatinformationen, som finns på smhi.se, innehåller temperatur- och nederbördsvariationer sedan 1961 samt beräknade förändringar fram till år 2100 utifrån två utvalda utsläppsscenarioer som tagits fram av FN:s klimatpanel, IPCC.

Sedan tidigare finns analyserna uppdelade efter SMHIs prognosdistrikt samt länsvis.

Den kallaste vintern på tusen år

I höstas spreds ett rykte att det enligt polska forskare är sannolikt att den kommande vintern kommer att bli den kallaste på tusen år. Orsaken anges vara att Golfströmmen kommer att försvagas på grund av det svåra oljeutsläppet i Mexikanska golfen.

Nu har jag inte lyckats komma över den här artikeln i original. Men jag tycker att det hela liknar någon form av missförstånd, där den citerade forskaren kanske sagt något helt annat än det som sedan hamnade på löpsedlarna. SMHI har vid flera tillfällen ombetts kommentera de här uppgifterna. När vi då förklarar att det hela är ytterst osannolikt kommer frågan varför SMHI inte går ut och dementerar.

Men vad är det vi ska dementera? Någon vinter de senaste tusen åren har ju varit den

kallaste på tusen år. Det är alltså inte omöjligt att det blir just kommande vinter, men chansen bör inte vara mer än en på tusen, eller kanske ännu mindre med tanke på vårt varma klimat nuförtiden.

Sedan kan man ju undra: i vilket område ska vintern bli så här kall? Den som har sett en sammanställning av en viss månads väder vet att det alltid är stora regionala skillnader. Ingen vinter är den kallaste och ingen sommar den varmaste överallt. Det gäller såväl i Sverige som globalt. Slutligen kan man ju ställa sig den lilla kontrollfrågan: hur ska man överhuvudtaget kunna veta vilken vinter som varit den kallaste de senaste tusen åren? Temperaturmätningar finns ju endast från de senaste seklerna. Goda kandidater kan vara vintrar under 1400- och 1600-talet,

som var några av de kallaste århundradena under den så kallade lilla istiden. Men det är bara gissningar. Det går helt enkelt inte att veta eftersom det vädret för länge sedan bokstavligen blåst bort.

Så om jag ska ge ett stalltips om kommande vinter, så är det med minst 999 promilles säkerhet INTE årtusendets kallaste vinter vi väntar oss.

Sverker Hellström, klimatolog